

ЗИА НОДРАТ ӘНГІМЕСІ (History of Zia Nodrat)

1964 жылы Кабулда (Ауғанстан) он төрт жасар Зия Нодрат NOOR зағиптар институтына оқуға түсті. Ол Құранды түгел жатқа білген. Батыс тілімен айтқанда, бұл ағылшын тілінде сөйлейтін адамның Жаңа өсиетті грек тілінде толық жаттап алуына ұқсайды, өйткені араб тілі Зияның ана тілі емес еді. Институттың алты бастауыш сыныбын үш жылда бітірді.

Зия зағиптар институтында Брайль қарпімен сабаққа қатысып жүргенде ағылшын тілін де жетік меңгерген. Ол мұны транзисторлық радиодан естігендерін тыңдап, қайталау арқылы жасады. Кішкене құлақ тығынының көмегімен Ауғанстанға басқа елдерден келетін бағдарламаларды естіген. Ақырында ол естігендеріне қатысты сұрақтар қоя бастады, мысалы: «Алмастырушылық өтеу дегенді қалай түсінесіңдер?». Ол мұндай теологиялық тұжырымдамаларды Эфиопиядағы, Африкадағы Аддис-Абебадан келген «Евангелие дауысы» сияқты христиандық радиохабарлар кезінде естіген.

Соңында ол бірнеше адаммен Иса Мәсіхті өзінің Құтқарушы ретінде қабылдағанын айтты. Олар одан бұл үшін өлтірілуі мүмкін екенін түсінді ме деп сұрады, өйткені Исламнан шыққан кез келген адам үшін діннен шығудың Ислам заңы өлім. Ол: «Мен құнын есептедім және Мәсіх үшін өлуге дайынмын, өйткені Ол мен үшін айқышта өлді», - деп жауап берді.

Содан кейін Зия аздаған ауғандық христиандардың рухани жетекшісі болды. Кабулдағы зағиптар институтында студенттер оны өз қауымдастығының президенті етіп сайлады. Бірақ келесі жылы оның христиан болғаны белгілі болғаннан кейін, ол бұл лауазымға сайлауда жеңіліп қалды. Оның мәсіхші ұстаздарының бірі оның жоғалғанына қатты өкінгенін айтты. Ол шомылдыру рәсімін жасаушы Жақия пайғамбардың Иса туралы: «Ол үлкенірек болуы керек, мен кішірек болуым керек» деген сөзін келтіріп жауап берді (Жохан 3:30). Оның өмірдегі мақсаты өзіне атақ іздеу емес, Раббысының кішіпейіл құлы болу еді. Әкесі Зия зағиптар институтына түскенге дейін салқын, сөнбеген көмірдей болғанын айтты. Ондағы тәжірибесінен кейін ол қызыл ыстық, жарқыраған көмірдей болды.

Бірде ол Жоханның Інжілінің ағылшынша Брайль нұсқасын алды. Оны ашып, саусақтарымен оқыды. Сосын оны қайтарып, сұрағына жауап берілгенін айтты. Оның сұрағы қандай екенін сұрағанда, ол Жохан 13:34-те Иса былай деп жауап берді: «Мен сендерге бір-біріңді сүйіңдер деген жаңа өсиет беремін». Ол Иеміз Исаның мұны неге «жаңа» деп атағанына таң қалды, өйткені «жақыныңды өзіңді сүйгендей сүй» деген өсиет Леуіліктер 19:18-де жазылған ескі өсиет кітабында жазылғандай, Мұсаға әлдеқашан берілген болатын. Бірақ ол енді түсінді. Ол Мәсіх дүниеге келгенге дейін әлем махаббаттың бейнеленгенін ешқашан көрмегенін түсіндірді. Одан әрі ол Киелі кітап Құдайдың сүйіспеншілік екенін және адам тәніндегі Құдай ретінде Исаның сүйіспеншілікпен дүниеге келгенін ашатынын айтты. Бұл мандаттың жаңа болуына себеп болды. Иса былай деді: «Мен сендерге жаңа өсиет беремін: Мен сендерді сүйгендей, бір-біріңді сүйіңдер». Өзінің кемелді өмірінде Иса бізге жаңа үлгі берді.

Зия Ауғанстандағы қарапайым көрмейтін мектептерге барған алғашқы зағип студент болды. Сол жерде оның шағын магнитофоны бар еді, оның көмегімен мұғалімдерінің айтқандарының барлығын жазып алады, сонда ол соны қарап шығуға және оны мұқият меңгеруге мүмкіндік береді. Осылайша, ол өзінің сынып деңгейінде жүздеген оқушының біріншісі болды. Сабақтан сүрінгендерге үш айлық каникулдан кейін емтихан тапсыруға екінші мүмкіндік берілді. Келесі жылы осы үзілісте оқып, сынақтардан өтті. Осылайша ол орта мектепті бітірді, жыл сайын екі сыныпты бітірді. Зия діні үшін қуғынға ұшырауы мүмкін христиандарды қорғау үшін Ислам заңдарын оқығысы келді. Сондықтан ол Кабул университетіне түсіп, оны заңгер мамандығы бойынша бітірді. Ол сонымен қатар Кальвинді оқыды

Институттар жағында, өйткені ол осы Реформация көшбасшысының тұжырымдамаларын түсінгісі келді. Германиядағы Christoffel соқырлар миссиясы берді

Ауғанстандағы зағиптар институты неміс тіліндегі Брайль кітаптарының кең кітапханасы. Зия бұларды оқығысы келгендіктен, басқа сыныптарымен бірге Кабулдағы Гете институтына барып, неміс тілін үйренді. Сол жерде де үздік студент ретінде Германияға бару үшін стипендия ұтып алды

тереңдетілген неміс тілін үйрену. Немістер оның соқыр екенін білгенде, оларда зағип адамға арналған жағдай немесе жатын орын болмағандықтан, олар серіктестіктен бас тартты. Ол олардан не істеу керектігін сұрады. Олар жалғыз сапарға шығып, өз жағдайын жасау керек деп жауап берді. Ол мұны істеуге келіскен кезде, олар оны ақыры қабылдады. Онда дүние жүзіндегі Гете институттарының үздік студенттерімен бірге оқып жүргенде, ол осы тереңдетілген курста да бірінші болды.

Зия сонымен қатар Жаңа өсиетті ирандық парсы тілінен өзінің ауғандық Дан и диалектісіне аударған. Бұл туралы Лахордағы Пәкістан Библия қоғамы жариялады. Оның үшінші басылымын Кембридж университеті басып шығарды

1989 жылы Англиядағы баспасөз. Ол Сауд Арабиясына да барып, Құран бойынша есте сақтау сайысында жеңіске жетті. Мұсылман төрешілері арабша сөйлемейтін адамның бірінші орын алғанына таңғалып, сыналғаны сонша, олар байқауда ең үздік арабқа тағы бір сыйлық тағайындады.

Зия сияқты әртүрлі зағип студенттер христиан дінін қабылдағандықтан, 1973 жылдың наурыз айында Ауғанстандағы мұсылман үкіметі екі зағип институтын жабу туралы жазбаша бұйрық жіберді, олардың бірі Кабулда, екіншісі батыста жеті жүз миль Гератта болды. Зағиптардың барлық шетелдік мұғалімдеріне отбасыларымен бірге бір апта ішінде Ауғанстаннан кетуге бұйрық берілді.

Осы арнаулы ұстаздар кетіп бара жатқанда, Құдай оларға Ишaya 42:16-дағы уәде берді: «Мен соқырларды олар білмейтін жолдармен жүргіземін, бейтаныс жолдармен жүргіземін; олардың алдында қараңғылықты жарыққа айналдырамын және Кедір-бұдыр жерлер тегіс, Мен осылай істеймін, мен оларды тастамаймын». Мұсылман үкіметі бұған дейін бергеннен кейін Кабулдағы христиан шіркеуінің ғимаратын қиратты оны салуға рұқсат. Президент Эйзенхауэр 1959 жылы Ауғанстанға сапары кезінде король Захир Шахтан бұл ғимаратты салуға рұқсат сұраған болатын, өйткені Вашингтонда мұсылман дипломаттары үшін мешіт салынды және христиан дипломаттары мен басқа христиандар ғибадат ететін орын қажет болды. Кабулдағы өзара негіз. Оның құрылысына дүние жүзіндегі халықтардың христиандары өз үлестерін қосты. Оның

бағыштау, әдемі ауған алебастр мәрмәрінде қашалған іргетаста былай деп жазылған: «Бізді жақсы көретін және Өзінің қанымен күнәларымыздан азат еткен Құдайдың даңқы үшін бұл ғимарат патшалық кезінде «барлық ұлттар үшін дұға ететін үй» ретінде арналған. ХМ Захир Шах, 17 мамыр 1970 ж., «Иса

Әскерилер келіп, көше мен шіркеу мүлкі арасындағы қабырғаны қиратуға кіріскен кезде, неміс христиан кәсіпкері үйге барды.

Бұйрық берген Кабул мэрі: «Егер сенің үкіметің сол Алланың үйіне тиіссе, Құдай сенің үкіметіңді құлатады» деді. Бұл пайғамбарлық екені дәлелденді. Содан кейін мэр қауымға шіркеуді қиратуға тапсыруды бұйырған хат жіберді, өйткені бұл үкімет өтемақы төлеуге міндетті емес дегенді білдіреді. Ешкімге бере алмаймыз деп жауап беріпті, себебі ол өздеріне тиесілі емес. Ол Құдайға арналды. Үкімет алып, жойып жіберсе, Құдай алдында жауап беретінін де қосты. Шіркеуді жоюға полиция, жұмысшылар мен бульдозерлер жіберілді. Қауым оларға қарсылық білдірудің орнына шай мен печенье ұсынды. Дүние жүзіндегі христиандар дұға етті және олардың көпшілігі Ауғанстанның әртүрлі елдердегі елшіліктеріне хат жазды. Билли Грэм және басқа да әлемдік христиан жетекшілері алаңдаушылық мәлімдемесіне қол қойып, оны корольге жіберді.

1973 жылы 17 шілдеде шіркеу ғимаратын қирату аяқталды. Дәл сол түні қиратуға жауапты Ауғанстан үкіметі төңкеріспен құлатылды. Оқиғалардың болжамын тез көретін ауғандықтар Иса Мәсіх көктен түсіп, Үкіметті құлатты, өйткені Үкімет Оның шіркеуін құлатты деп айтады. Ауғанстан 227 жыл бойы монархия болды. Сол түні ол президент Даудтың тұсында Республикаға айналды. 1978 жылы бұл үкімет коммунистік төңкеріспен құлады, содан кейін 1979 жылы Рождество мерекесінен кейін орыс басып кіруі болды. Миллиондаған ауғандықтар босқын ретінде өз елдерін тастап кетуге мәжбүр болды. Солардың бірі: «Біздің Үкімет сол христиан шіркеуін жойғалы бері Құдай біздің елді соттап келеді» дегені естілді.

Коммунистер тұсында Кабулдағы зағиптар институты қайта ашылып, оған Зия тағайындалды. Оны қайта құруда жақсы жұмыс жасады. Сосын оған коммунистік партияға өтуге қысым жасалды. Ол бас тартты. Бір шенеунік оған егер ол қосылмаса, өлтірілуі мүмкін екенін айтты. Ол кісі өлтіруден қорықпаймын деп жауап беріп, коммунисттен өлуге дайынсың ба деп сұрады. Ақырында, Зия жалған айыппен тұтқындалып, Кабулдың сыртындағы Пули Чархи саяси түрмесіне қамалды, онда мыңдаған адам өлім жазасына кесілді. Тұтқындарды қыстың қақаған аязынан қорғау үшін түрмеде жылу болмаған. Ол шинелімен мұздаған балшық еденде ұйықтауға мәжбүр болды. Оның қасындағы тұтқын тіпті күртешесі болмағандықтан суықтан дірілдеп тұрды. Зия шомылдыру рәсімін жасаушы Жақияның: «Екі киімі жоқ адаммен бөліссін» дегенін білген (Лұқа 3:11). Ол жалғыз пальтосын шешіп, көршісіне берді. Содан бері Жаратқан Ие

оны әр түнде керемет түрде жылытатын. Үстінде жұбатұшы бар сияқты ұйықтады. Түрмеде коммунистер Зияға оның миын жууға тырысу үшін соққы берді. Электр күйігі оның басында тыртықтар қалдырды. Бірақ ол көнбеді. Түрмеде орыс тілін оқу мүмкіндігін ұсынғанда, ол бұл тілді де меңгеріп алды. 1985 жылы желтоқсанда коммунистер оны босатып алды. Мұсылман үкіметі Кабулдағы христиан шіркеуінің ғимаратын салуға рұқсат бергеннен кейін қиратты. Президент Эйзенхауэр 1959 жылы Ауғанстанға сапары кезінде король Захир Шахтан бұл ғимаратты салуға рұқсат сұраған болатын, өйткені Вашингтонда мұсылман дипломаттары үшін мешіт салынды және

христиан дипломаттары мен басқа христиандар ғибадат ететін орын қажет болды. Кабулдағы өзара негіз. Оның құрылысына дүние жүзіндегі халықтардың христиандары өз үлестерін қосты. Оның бағыштау, әдемі ауған алебастр мәрмәрінде қашалған іргетаста былай деп жазылған: «Бізді жақсы көретін және Өзінің қанымен күнәларымыздан азат еткен Құдайдың даңқы үшін бұл ғимарат патшалық кезінде «барлық ұлттар үшін дұға ететін үй» ретінде арналған. ХМ Захир Шах, 17 мамыр 1970 ж., «Иса Мәсіхтің өзі басты ірге тасы болып табылады'».» Әскерлер келіп, көше мен шіркеу мүлкі арасындағы қабырғаны қиратуға дайындалған кезде, бір неміс христиан кәсіпкері бұйрық берген Кабул қаласының мэріне барып: "Егер сіздің үкіметіңіз сол Құдай үйіне тиіссе, Құдай сіздің үкіметіңізді құлатады." Бұл пайғамбарлық болды. Содан кейін әкім қауымға хат жолдап, шіркеуді қиратуға тапсырды, өйткені бұл Үкімет өтемақы төлеуге міндетті емес дегенді білдіреді. Ешкімге бере алмаймыз деп жауап беріпті, себебі ол өздеріне тиесілі емес. Ол Құдайға арналды. Үкімет алып, жойып жіберсе, Құдай алдында жауап беретінін де қосты. Шіркеуді жоюға полиция, жұмысшылар мен бульдозерлер жіберілді. Қауым оларға қарсылық білдірудің орнына шай мен печенье ұсынды. Дүние жүзіндегі христиандар дұға етті және олардың көпшілігі Ауғанстанның әртүрлі елдердегі елшіліктеріне хат жазды. Билли Грэм және т.б әлемдік христиан жетекшілері алаңдаушылық мәлімдемесіне қол қойып, оны Корольге жіберді.

1973 жылы 17 шілдеде шіркеу ғимаратын жою аяқталды. Дәл сол түні Ауғанстан үкіметі.

Түрмеден шыққаннан кейін Зия Брайль қарпімен жазылған Інжілінде Жаратылыс 12:1-3 тармақтарын оқыды: «Жаратқан Ие Ыбырамға былай деді: «Еліңді, халқыңды және әкеңнің үйін тастап, мен көрсететін жерге бар. Саған батасын бер; . ..және сен бата боласың. Мен саған бата бергендерді жарылқаймын және кім сені қарғаса, мен қарғаймын; және жер бетіндегі барлық халықтар сен арқылы жарылқайтын болады».Зия Құдайдың оны Ауғанстаннан Пәкістанға миссионер ретінде баруға шақырып жатқанын сезді. Сондықтан ол соқыр қайыршы досымен байланысады. Содан кейін ол шүберек киіп алды. олардың шығу жолы Ол өзінің досына сөйлесуге рұқсат берді, осылайша оның жеке басын сарбаздар анықтаудан жасырды. Осылайша олар Кабулдан шығатын негізгі тас жол бойындағы кеңестік бақылау бекеттері арқылы өте алды. Оларға Хайбер асуына 150 миль жол жүру үшін он екі күн қажет болды Пәкістанға.

Зия Пәкістанға келгеннен кейін оған иврит тілін үйрену үшін Америка Құрама Штаттарына бару мүмкіндігі ұсынылды, өйткені ол ескі өсиетті Дани тіліне аударумен де айналысты. Ол бас тартты, Ауғанстандық босқындар арасында жұмысы көп болғандықтан, кете алмайтынын айтты. Олар үшін соқырлар институтын ашты. Ол Пәкістанның негізгі тілі - урду тілін үйреніп, христиан тілінде осы тілде уағыздады шіркеулер. Сонымен қатар ол балаларға арналған Дани тілінде Жаңа өсиет әңгімелерінің кітабын аяқтады.

1988 жылы 23 наурызда Зияны Хисбе Ислами («Ислам партиясы») деген фанатик мұсылман тобы ұрлап әкетті және оған ағылшын тілін білгендіктен ЦРУ агенті, орыс тілін білгендіктен КГБ немесе Хад тыңшысы деген айып тағылды.

және христиан болғандықтан Исламнан шыққан. Оны бірнеше сағат бойы таяқпен ұрған. Соққы келгенде көзі көретін адам шыдап, селт ете алады. Бірақ соқыр адам сойылдың келе жатқанын көре алмайды және осылайша Иеміз Иса Мәсіхтің азаптауы сияқты толық күш алады.

оның көзі байланып, сосын соққыға жығылған кезде (Лұқа 22:64). Оның әйелі мен үш қызы Ауғанстаннан шығып, оны ұрлап әкеткен кезде Пәкістанда бірге болған. Көп ұзамай әйелі әкесіне ұқсайтын әдемі ұлды дүниеге әкелді. Зияның ұлды болғанын естіген-еспегенін ешкім білмейді. Соңғы сөз, тіпті нақты болмаса да, Хисбе Ислами Зияны өлтірді. Ұрланғанға дейін ол досына егер бұл топ оны ұстап алса, оны өлтіретінін айтқан. Дәл осы партия екі пәкістандық христианды мұқтаж ауғандарға көмек заттарын алып бара жатқанда ұстап алып, оларды азаптады. Оларды босатпай тұрып, тұтқыншылардың бірі: «Зия Нодратты өлтіргендей, сені де өлтірмейміз» деді. Бұған қоса, Пәкістанның солтүстік-батыс шекарасындағы ауғандық жаңалықтар тілшісі Хисбе Исламидің Зианы өлтіргені туралы дәлелдемелер бар деп мәлімдейді. қатыгез жол Біріккен Ұлттар Ұйымының Адамзаттың жалпыға бірдей декларациясы

Құқықтар 13-бапта: «Әркімнің ой, ар-ождан және дін бостандығына, өз дінін немесе наным-сенімін ұстау бостандығына құқығы бар» делінген. Зия хикаясы адам құқығының аяқ асты оқиғасы. Зия өз бостандығынан айырылды және ол үшін шейіт болған шығар оның сенімі. Ұсталғанға дейін ол христиан досынан егер оған бірдеңе болса, досы оның отбасына қамқорлық жасайтынын сұрады. Біраз уақыттан кейін Зияны ұрлап кететінін білмей досы оң жауап берді. Ол Зияның әйелі мен екі баласын Солтүстік Америкаға әкелуді ұйымдастыра алды.

Құдай адамдарға сенім жүйесін мәжбүрлемейді. Ол оларға таңдау еркіндігін берді. Демек, жердегі режим немесе топтың белгілі бір сенім жүйесін таңуға қандай құқығы бар? Біздің дұғамыз Ауғанстанның жаңа үкіметі барлық басқа бостандықтардың негізі болып табылатын дін бостандығын құрметтейтін болады. Бұл ақиқатты дәлелдейтін ауғандық халық мақалы бар, өйткені ол Кабулдың негізгі тілі Дан тілінде «Исди бадин худ, Мұсаи бадин худд» («Исаның ізбасарлары өз дінін ұстансын, ал ізбасарлары») деп айтылған. Мұсаның олардың.»)

Иса пайғамбарлық етті: «Сендерді өлтірген адам өзін Құдайға қызмет етіп жатырмын деп ойлайтын уақыт келеді» (Жохан 16:2). Қайта тірілгеннен кейін Ол ізбасарларына: «Өлімге дейін адал болыңдар, мен сендерге өмір тәжін беремін» деп бұйырды. (Аян 2:10). Зия Мәсіх үшін өлтірілсе, ол өзінің мәңгілік сыйына кетті. Сондай асыл сенімнің бәрі бір күні оны қайта көреді; Киелі кітапта уәде етілгендей, “біз Иемізбен бірге боламыз” (Салоникалықтарға 1-хат 4:17b) Сонда біз Зияға бағышталған өмірінің толық тарихын біле аламыз.

— Доктор Джонатан Гофорт

Зия Нодрат қайтыс болғаннан бері оның сүйікті Ауғанстаны орасан азапты бастан кешірді. Миллиондаған адамдар өлді немесе жарақат алды, жерді кедейлік басып жатыр және біз қайта құрудың ортасындамыз.

Ауғанстан халықтарының үлкен қажеттіліктерін ескере отырып, бірнеше практикалық ұсыныстар бар.

- 1. Біздің мектептердің бірінде білім алу үшін балаға айына £20 демеушілік жасаңыз.**
- 2. Отбасына демеушілік көрсетіңіз. Айына £30 көптеген ауғандықтар негізгі азық-түлік ресурстарына жетіспейді, сонымен қатар Ковидпен ауырады.**
- 3. Ауған шіркеуіне жасырын қызмет ету және олардың сенімін арттыру үшін жақсы кітаптарды аударуға демеушілік жасаңыз.**
- 4. Өсиетіңізде қандай да бір ережені енгізу туралы парақшаны сұраңыз.**

EEF.